

Nr 72.

Av herr **Samuelsson** m. fl., *angående statens kolonisationsverksamhet.*

Genom en intensiv propaganda har statens kolonisationsnämnd lockat en massa människor att slå sig ned på kronoparkerna som kolonister. Det har emellertid visat sig, att de goda existensmöjligheterna som utlovats icke förefinnas å kolonaten och större delen av dessa kolonister befinner sig nu i ett fruktansvärt nödläge. Till Kungl. Maj:t har i dagarna ett antal kolonister i Gransjö och Sandträsk inlämnat en skrivelse, vari lämnas en redogörelse, som bjärt belyser dessa förhållanden. Vi tillåta oss att ur denna kolonisternas egen redogörelse anföra följande:

»Statens kolonisationsnämnd utsände skrifter och kungörelser samt t. o. m. värvare för att få kolonaten här uppe bebodda av människor, som besutto svensk medborgarrätt och medborgerligt förtroende. Det är väl icke så underligt, att vi inför utsikterna att kunna få ett eget hem och en egen torva att odla läto oss locka av dessa uttalanden, som innehöllo fagra löften om goda kolonat, utlagda av den svenska sakkunskapen, och löftena om rikligt arbete på kronoparkerna. Det är ganska naturligt, att vi då följde anmaningen att ofördröjligen flytta till kolonaten, trots att flertalet av oss vid denna tidpunkt hade stadigvarande arbete och icke behövde ligga andra till last. Grundligt besvikna på de fagra löftena tillåta vi oss fråga: Var finns det kolonat, som här uppe skall kunna föda sin brukare och hans familj, och var finns det arbete, som så rikligt lovades oss? Var är svenska staten, som enligt löfte i nödens stund skulle lämna oss sitt stöd och sin hjälp? — — — — —

— — — — — En stor del av de kolonat, som lämnats oss till odling, äro fullständigt omöjliga att med framgång bruka; ej heller finnas några som helst förutsättningar att genom domänverket erhålla arbete i den utsträckning, att en dräglig existens kan påräknas, så att man icke behöver ligga staten till last. I höst blev en kolonist av den sista nämnden som besökte kolonaten hänvisad till fattigvården, när han framlade sin ställning och visade att intet arbete stod att få.

Så vitt vi kunnat se, är det rimligt, att de kolonister, som ha sådan jord

på sitt kolonat, att den kan räknas ge skälig avkastning, betryggas med arbete från domänverkets sida, så att de kunna föra en människovärdig tillvaro. Det är icke heller för mycket, att de skyddas från uppsägning från sina kolonat. Det har förekommit, att länsnämnden sagt upp kolonister trots att något brott icke begåtts mot gällande föreskrifter. De kolonister, som själva önska befrielse från sina kolonat, böra också beviljas detta, dock med skälig ersättning för nedlagt arbete och de penningar som de kostat på byggnader och odling. De, som nu vördsamt anhålla att få lämna sina kolonat, därför att de icke kunna existera på dem, få till svar, att detta beviljas endast, om de skaffa en annan kolonist i stället, som av nämnden godkännes.»

I sin skrivelse framföra dessa kolonister en begäran om hjälp och anhålla vidare, att en opartisk undersökning av statens hela kolonisationsverksamhet måtte vidtagas.

På grund av den utveckling statens kolonisationsverksamhet fått, är det nödvändigt, att riksdagen upptager denna fråga i hela dess vidd, och att sådana åtgärder därvid komma till stånd, att kolonisterna tillförsäkras en människovärdig tillvaro och ordentliga utkomstmöjligheter.

Vi tillåta oss därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen hemställa, att en utredning skyndsamt måtte vidtagas rörande statens hela kolonisationsverksamhet och att regeringen snarast måtte vidtaga sådana åtgärder, att kolonisterna å kronoparkerna beredas tillräckligt arbete och ordentliga utkomstmöjligheter.

Stockholm den 19 januari 1927.

Rob. Samuelsson.

V. Herou.

J. P. Dahlén.

Aug. Spångberg.